

REDACTIA

Arad, Deák Ferenc-útca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:	20 cor.
pe 1/2 an . . .	10 .
pe 1/4 an . . .	5 .
pe 1 lună . . .	2 .

Nr. de Dumineacă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiesc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferenc-útca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un sir garmon: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori nefrancate nu se primește.

Sinodul extraordinar.

Consistorul diocesan al Aradului a hotărât convocarea unui sinod episcopal extraordinar.

Registrarea acestui fapt o parte din presa străină o însoțește mai ales cu două adnotări. Se zice mai întâi, că dreptul de a convoca Sinod extraordinar, în casă de vacanță a scaunului episcopal, nu compete consistorului, ci Mitropolitul și în urmă se mai susține, că această convocare va să zică o demonstrație ostilă guvernului.

De oare ce presa străină în afaceri de natura celor de sub întrebare își ia informațiunile dela Români, ne simțim datorii a da deslușirile de lipsă în cestiune, pentru ca Românii cel bun și cu durerie de inimă pentru biserică noastră să înțeleagă pe deplin răstul Sinodului extraordinar.

In ceea ce privește competența consistorului de a convoca Sinod extraordinar în casă de vacanță a scaunului episcopal, vom reproduce aci textul dispozițiunilor respective ale Statutului Organic.

Acest Statut în §-ul 89 dispune așa: „Sinodul episcopal se ține regulat odată în an, la Dumineca Tomii, eara în casuri urgente se poate conchiena și extraordinar”.

In §-ul 90 Statutul Organic glăsuște astfel:

„Convocarea Sinodului se face prin episcopul episcopal, respectiv arhiepiscopul episcopal, eara în casă de vacanță prin consistorul respectiv”.

Aceste dispoziții clare și precise ale Statutului Organic nu au lipsă de explicări și întortochiări sofistice. Pentru orice oin cu mintea supusă legilor dreptei cugetării, competența consistorului de a convoca la trebuință Sinodul extraordinar în casă de vacanță a scaunului episcopal, este mai presus de orice îndoială.

Convocarea acestui Sinod extraordinar însă o parte din presa străină o prezintă ca un fel de demonstrație provocătoare față de guvernul Maiestății Sale.

Dar și afirmațiunea aceasta este cu de sevărsire lipsită de adevăr. Zugrăvirea clară a situației va produce dovada hotăritoare.

Pe coloanele acestea s'a demonstrat, cum canoanele bisericii noastre pretind, ca în restimp de 3 luni dela moartea vreunui episcop Mitropolitul să hirotonească pe noul episcop. Pe baza acestor canoane s'a format §-ul 98 din Statutul Organic, care în partea ce ne interesează glăsuște astfel:

„Consistorul episcopal stăruște, că alegerea de episcop să se facă în restimp de 3 luni și face dispozițiunile trebuințioase pentru convocarea Sinodului episcopal spre alegerea episcopului, cerându-și invitațiunile dela Mitropolitul, carele încă se va îngriji, că în timp de 3 luni să se întregescă scaunul redativ episcopal”.

Alineatul ultim din §-ul 102 al Statutului Organic dispune:

„Protocolul alegerei subscris de președinte, notari și bărbați de încredere se transpune sinodului episcopal pentru per tractare și subșternare la Maiestățea Sa”.

Din toate aceste dispoziții ale Statutului Organic se învederează, că **Mitropolitul are în prima linie datorința să îngrijească de îndeplinirea scaunului episcopal în restimp de trei luni de zile dela moartea episcopalului**.

Nici Statutul Organic, nici altă lege, nu impune termin Maiestății Sale pentru întărire, căci este absolut imposibil, că Maiestăția Sa să nu respecte legea și Statutul, dacă este bine informat asupra lor. Informarea aceasta se așteaptă însă dela Mitropolitul, căci actele alegerei Mitropolitul are să le subșterne Maiestății Sale și în urma acestei îndatoriri Mitropolitul trebuie înomis să afle calea și mijlocul de a da Maiestății Sale informațiuni trebuințioase în cauză asupra celor preținse

pentru asemenea casuri de canoanele bisericii noastre și de Statutul subscris de însuși Maiestățea Sa.

Dacă deci în afacerea aceasta cineva și-a neglijat datorința, acela nu poate fi Maiestățea Sa, ci numai părintele Mitropolit Mețianu și astfel dacă convocarea Sinodului extraordinar ar avea însemnatatea unui avertisment, acesta nicăi decum nu a putut fi la adresa Maiestății Sale, respectiv la cea a guvernului țării, ci numai la adresa părintele Mitropolit.

Și aceasta cu atât mai vîrtoș, cu cât părintele Mitropolit Mețianu în loc să îngrijească de îndeplinirea scaunului episcopal în timp de 3 luni dela moartea episcopului, par că anume a căutat să amâne posibilitatea acestei îndepliniri. Cu toate că în casă de impedecare Statutul îl dă dreptul să fie înlocuit prin un mandatar la alegerea de episcop, părintele Mitropolit Mețianu a ținut să presideze de astă dată în persoană alegerea dela Arad și astfel pe inotivul unor cause afară din cale subredă și în curând resturnat eu desevărsire, părintele Mitropolit Mețianu în loc să îngrijească pe concernantele consistoriu în năsuință sa de a face alegerea episcopului căt mai curînd, îl cerea pe acesta într-un ton ne mai pomenit de vehement, pentru că se grăbește cu alegerea, nu primește terminul fixat de Consistor, ci amâna alegerea cu săptămâna.

Maș mult. Statutul Organic în §-ul 104 dispune, că: „Mitropolitul, dacă a condus în persoană Sinodul de alegere, poate conchinea la locul alegerei pe episcop, ca numai decât să țină Sinod episcopal pentru pertractarea sinodală a actualului de alegere a nouului episcop și a asternie Maiestății Sale atât actual alegerei, că și votul Sinodului episcopal spre urmăndă preșalnă întărire a nou alesului episcop. Eas dacă Mitropolitul n'a luat parte la Sinodul de alegere, atunci primind actual alegerei provoacă sără întărirea la reședința sa Sinodul episcopal și predă acestuia actele de alegere spre pertractare canonica”.

Părintele Mitropolit Mețianu a păcălit și în contra acestei dispoziții a Statutului Organic. Căci conducând alegerea în persoană și având în vedere, că tocmai la insistența Inalt Preasfinției Sale alegerea s'a amânat cu săptămâna, părintele Mitropolit n'a convocat numai decât sinod episcopal la Arad, cum cereau interesele bisericii, deși Caransebeșul e inuit mai aproape de Arad, decât de Sibiu, ci eară și numai după îndelungat timp a obosit pe bătrânu și mult veneratul episcop Popaea pe la Sibiu.

Deci părintele Mitropolit Mețianu și acum cu o regretabilă volnicie a nesocotit porunca Statutului Organic, exprimată prin cuvintele „numai decât” și „sără întărirea”.

Că după toate acestea peripeții ale alegerei de episcop la Arad, ce a făcut mai departe I. P. S. Sale întru împlinirea datoriei Sale de a îngriji, că scanul episcopal să fie întregit în restimp de trei luni de zile, nu o știm. Dar, să ne fie cîtare, suntem afară din cale tentați a bănuii, că conclusiunile trebuie să fie în logicească legătură cu premisele.

Si încă o dureroasă constatare.

Cu toate că atât „Telegraful Român”, organul oficios al I. P. S. Sale, că și „Drapelul” din Lugoj, care face pe „înțelegăt” în comedie vieții noastre publice, înainte de alegere cu o căldură binefăcătoare înimilor noastre ne povătuiau să respectăm constituția bisericii noastre, acest acum unic paladiu al naționalității noastre, și ne învețau, că votul ce se va da, va fi bine dat, și acela trebuie să-l respecteze toată lumea, totuși după alegere aceste organe de publicitate, peste măsură pline de cinste și obiectivitate, nu au aflat nicăi un cuvîntel pentru desaprobaarea campaniei detestabile, ce s'a pornit după alegere cu scopul de a produce cu orice preț nerespectarea votului bine dat al sinodului electoral. Așa în treacăt observăm, că această campanie a fost și este susținută

de bărbați desinteresați ai bisericii noastre, cari — din curată întîmplare — suntaderenții neclinti ai părintelui Mitropolit Mețianu. Ceea-ce nu vrea să zică constatarea vreunei legături firești între această păcătoasă campanie și între persoana I. P. S. Sale

Credem, că prin toate acestea s'a dovedit mai presus de orice îndoială, că dacă convocarea sinodului extraordinar dela Arad are însemnatatea unui avertisment, acesta nicăi decum nu să poate raporta la adresa Guvernului Maiestății Sale, ci exclusiv numai la adresa părintelui Mitropolit Mețianu, care în chip vede a întrelasat împlinirea datoriei sale față cu scaunul văduvit al episcopiei Aradului.

Suntem însă autorizați a declara, că nici față de I. P. S. Sale consistorul nu a voit să demonstreze prin convocarea sinodului extraordinar.

Căci nu poftă de demonstrații, ci simțul de datorie a calăuzit pe dirigitorii diecesei arădane să facă ceea-ce au făcut.

Au trecut săse luni de zile de când blândul episcop Iosif Goldiș își doarne somnul de vezi în umbra bisericii sfintei mănăstiri a Bodrogului și scaunul episcopal al Aradului e tot în văduvie. Se desconsideră canoanele bisericii drept măritoare a Răsăritului, legea dată nouă cu îscălitura luminatului Impărat și Rege este nesocotită și batjocorită, poporul drept credincios adus în cercare, și amicii din Arad ai I. P. S. Sale Mitropolitul acasă rîd în pumnii și în consistor cu față serioasă ne spun, să sim cu răbdare, să așteptăm.

Ce țe compun însă majoritatea actuală a consistorului arădan își cunosc datoria și nu pot permite dripirea legei noastre bisericești, fără să dea ocasiune celui mai înalt for legislativ al diecesei, sinodului episcopal, ca să împlinească cele impuse lui prin litera Statutului Organic, așcă „îngrijirea pentru susținerea libertății religioare și autonomiei bisericii în înțeleșul legilor”. (§. 96 p. 1.) Sinodul extraordinar va atla mijlocul de a informa mai bine pe cel reu informații și astfel va repăra greșala isvorită din păcatul urei și a hădoasei răsbunări.

Timpurile sunt grele, dar' sufletele noastre sunt otelate prin credința strânsă și — sus avem inimile.

Contele Széchenyi, ministrul ungur pe lângă M. Sale, după o stire din Budapesta, a demisionat. Ca urmaș al său se amintește numele contelui Karácsy Jenő, deputat al cercului Zichyfalva.

Bioul tot mai lucrează! Bioul arădan, care sub titlul „hăzifág”-ulu vrea să promoveze interesele particulare ale cător-va uitați de sine, lucrează, tot mai lucrează: Eată ce a reușit să strecoare în „Egyetérts” dela 14 c. sub titlul „In interesul lui Mangra”.

Din Arad ni-se scrie: In cercurile patriotice române a produs indignare generală propunerea ce s'a primit Joia trecută, cu majoritate de voturi, în Consistorul plenar, să se convoace adică sinod extraordinar pe 2 Noemvrie. Consistorul nu are nici un drept la aceasta. După cum știm, este mitropolitul care are drept să facă asta. Hotărîrea consistorului totuși o consideră ca abuz care n'are alt scop, decât să ia mijlocit la respundere pe regale pentru că nu grăbește să pună în scaunul episcopal pe dl Mangra. Cață acesta nu s'a întemplat încă și așteptăm ca Mețianu să respingă intervenția aceasta necompetentă.

Să respingă adică amestecuri cum sunt și ale lui „Egyetérts”!

Bine inspirați! Dupa-cum se pare, paronisații români arădani și-au dat silință mare și întruna au tot stăruit la Budapest să li-se primească informațiunile privitoare la convocarea Sinodului extraordinar. Astfel apoi, B. Napló, organul lui Vészi (Weiss) József publică, sub titlul „Consistor episcopal renitent” o referadă despre ședința de Joă a Consistorului Arădan, referadă, în care se protestăză contra conovării Sinodului extraordinar.

Si termină dl Vészi spunând că ceea-ce face Consistorul este „temerar, nelegal și renitent”.

Eparchia arădană va ști să dea însă răspuns și răspălată acelor Români uitați de sine, căci afaceri bisericești autonome vor să le rezolveze cu cursul lui Vészi.

Si mai trist e, că s'a găsit și un ziar român, „Gazeta”, care în numărul său dela 14 Oct. se năpustește și că în contra hotărîrilor aduse în ședința plenară de Joă a Consistorului. E nemulțumită „Gazeta” pentru că s'au primit păreri majoritășii Consistorului. Nu cumva dl P. Rotariu, căci el e autorul articolului, ar vrea ca minoritatea să guverneze?

Mișcare în eparchia gr.-catolică a Oradiei. „Nagyváradi Napló” dela 11 Octombrie scrie, privitor la o mișcare confesională din eparchia gr.-cat. a Oradiei următoarele: „Mișcarea are două direcții, deși ambele fintesc scopuri maghiare și liturgie maghiară. Mai bine de jumătate dintre gr.-catolicii de limbă română de pe teritoriul acestor dieceze și au adică și ungurești. Unele parohii gr.-cat maghiare luptă să fie alipite episcopatului de Muncaci, care în mare parte e compusă din Unguri ori din credincioși cără și au ungurești. Mișcarea aceasta a dat naștere unei mari idei. Acum adică toți credincioșii maghiari ai diecesei gr.-cat. orădane se mișcă pentru a produce în totală feier curent în sens de a se introduce liturgia maghiară pe întreg teritoriul diecesei gr.-cat. a Oradiei. După cum suntem informați, se pregătește că mai curând o deputație monastră care să ceară acest lucru la guvern și să scrie în acest sens și Dietet”.

Din congregația Timișoarei. Lună s'a sfersit în fine și discuțiile din congregația Timișoarei. Fișan și vicișan au protestat în contra învinuirilor ce Dr. Lendl și Dr. Gorovei au adus administrației comitatului. Vicișan protestea în numele tuturor slujbașilor, printre scrisoare publică, numind calonii cele scrise de numiți deputați.

Fișanul el însuși a propus apoi a se alege o comisie care să cerceteze cele denunțate. S'a ales astfel în comisie Dr. Fülöp, Blaskovits, Mayer, deputați dietali, apoi baronul Ambrozy, Stoianovits, Dr. Hólosy și protopopul I. Pepa.

DIN ROMÂNIA.

De pe câmpul manevrelor. Tirgoviștea. — Regele Carol, însoțit de Printul de Meiningen, a sosit Duminește dimineață pe câmpul manevrelor ale corpului de armătă.

A patra divizie de infanterie și o divizie de cavalerie, comandate de A. S. R. Printul Ferdinand, au luate ofensiva în contra diviziei a treia de infanterie cu o brigadă de cavalerie care ocupă o poziție defensivă în apropiere de Găești.

La o distanță de vre-o 7 km., Argeșul despărțea cele două taberi. Trepterea Argeșului de către divizia 4-a s'a operat în perfectă ordine. Un pod militar de pontoane, construit de geniu în noaptea de 26 spre 27 Septembrie înlesni această trecere.

Mișcarea de înconjur, executată de divizia 4-a, acoperită la dreapta de cavalerie, a isbutit pe deplin, silind defensiva să se retragă spre valea Dimboviței.

Sărjele diviziei de cavalerie contra infanteriei pe aripa stângă a diviziei a 3-a, executate fiind la timp, au completat succesul atacului, care continuă să urmărească defensiva ce se află în retragere.

După manevre, M. S. Regele și A. S. R. Printul de Meiningen au luat trenul la gară Matașaru, la 3.40, spre Tirgoviște, unde este instalat marele quartier general.

A. S. R. Printul Mostenitor s'a intors cu trupele sale în tabără. Quartierul general al Printului e la Găești.

Mișcările trupelor au fost executate cu ordine și precisiune.

M. S. Regele a plecat de pe câmpul de manevre la orele 4 p. m. din gara Matașaru la Tirgoviște.

La orele 5 p. m. Suveranul și A. S. Principele de Saxa Meiningen, au sosit la Tirgoviște. La gară au fost întâmpinăți de dl Petrescu primarul orașului, de senatorii și deputații de Dimbovița cum și de autoritățile locale.

Primarul orașului, a urat bună venire Suveranului și a prezentat pânea și sarea tradițională, cum și un raport al orașului.

In urmă M. S. Regele și A. S. R. Principele de Saxa Meiningen s'a suiat într'o trăsură și s'a dus la catedrala orașului unde au asistat la un Te Deum. În tot parcursul elevilor școalilor și un numeros public au aclamat pe Suveran.

Seara a avut loc un dîneu la palatul diviziei.

Orașul a fost iluminat.

*

Momente trecătoare...

Alături vin dela o adunare. Trețând pe lângă o fereastră, văd două fetițe vesele. O păreche tineră: el bărbătelul era cu nevestica lui drăguț, tineră, priveau din fereastră la mulțimea, ce alerga în sus și în jos. Păreau atât de fericiti!

Și cum e omul: văzând năcăzurile altor oameni, le uită ale tale, iar privind la oameni veseli, în momentul lor de fericire, își aduci aminte de ceea ce tu nu ai, de fericirea ta...

Dar la adecătă lipsește fericirea? Să vedem.

Să zicem, că sunt eu — cel dela fereastră... În gândul meu (pardon! numai în gând) o privesc tot cu acea căldură ca și el, o desmerd cu vorbe ce-mi răsară în minte, mânele noastre se ating, ba să zicem, ne chiar sărătăm — eărăști numai în gând... Si — și — aceasta e fericirea?

Prostule! — veți zice, — trebuie să fie al tău, ce îți-e drag, aici e fericirea?

Nu știu... Beția ilușiei, când am sărutat cea dintâie copilă, despre care susțineam, că 'mi-e dragă, par că — trecuse fără urmă... Sau fericirea n'are durată lungă?...

Și de multe ori, găsил căte o ființă, o copilă ce vindea flori pe stradă, o fetiță ce servea într'o prăvălie, simplă de tot — și găsili atât de mult farmec în sărutul de o clipă, ce le furam în taina gândului meu.

Proces. Vineri, la secția I a tribunalului de Covurlui, s'a înfațat procesul, intentat de societatea de navigație ungăru serviciului român fluvial.

Societatea ungăru cerea sumă de 600,000 lei, ca despăgubiri pentru înecarea vaporului „I Ferentz-Josef“ la Cernavoda, în urma unei ciocniri ce a avut cu vaporul „Radu-Negru“ al N. F. R.

Acest proces a fost amânat pentru ziua de ieri, când urma să se pronunțe tribunalul în privința intervenției societății de asigurare „Providenția“.

Din partea societății ungăre a vorbit dl V. Macri; ministrul lucrărilor publice era reprezentat prin d-nii advocați Orleanu, Toneanu, Boambă și Dănilă, iar societatea de asigurare „Providenția“ era reprezentată prin dl Z. Filoti.

Tribunalul, admisând cererea de intervenție a societății „Providenția“, o concesază cu acțiunea societății ungăre.

Statul introduce o cerere reconvențională, pretinzând societății ungăre sumă de 3000 de lei, despăgubire pentru daunele suferite de vaporul „Radu Negru“.

Tribunalul admisând și această cerere, o concesază cu cele-lalte două acțiuni.

Reprezentanții tuturor părților în de comun acord, cer să se facă o expertiză la față locului.

Ca expertii au fost propuși d-nii contra-amiral Gustave Semsey, din flota imperială austro-ungăru, căpitan comandor Ioan Coandă și comandor Pavel Popovăț.

Tribunalul, admisând aceste cereri, decide să se ceară tribunalului de Ialomița o comisie rogoatoare, prin care un domnul judecător al acestui tribunal să ia jurământul expertilor și al martorilor.

Tribunalul fixează apoi un onorariu de 600 lei pentru fiecare expert, și 300 lei cheltuială de drum dlui Semsey, expertul vienez.

Alegerile din Austria.

In provințele Austria-de-jos și de sus, în Salzburg, Stiria, Carinthia, Vorarlberg, Moravia și Silezia alegătorii se pregătesc de alegeri dietale provinciale. Alegerile se vor face la 15/28 Octombrie a. c. Partidele ovrești și cele fară fond politic, fară credit și chemare s'a aliat contra partidului creștin-social, a cărui conducător ilustru este primarul Vienel Carol Lueger.

Alianța nouă stă din elementele cele mai heterogene. Aliarea lor resou n'are, scopul particular al partidelor e să ajungă fiecare reprezen-

tant în Dietă, iar scopul comun e numai mijlocul, [ca pe ruinele partidului creștin-social să-și acopere mandatul. Invățații aliați semitico-socialiști, evreo-antisemiti în vederea luptei grele ce au să poarte cu creștinismul deșteptat din țările Austriei în zi de zi adunări, în cari se vorbește contra clericalismului, ultramonitanismului, — idei plăcute capetelor îngăimăcite de liberalismul depravat modern, resărit din burduf semitic, — se scot broșuri și foi volante, în cari se combate în mod greșos pe față în tunecul, în ascuns se subminează solidaritatea creștină.

Nu stau însă cu mâinile încrucișate nici oamenii partidului creștin-social. În adunări peste adunări și dinsăi, care de care mai cercetată.

Una dintre cele mai îndrăznețe expoziții ale partidului aliaț este deputatul Völk din St.-Pölten. La 12 Octombrie s'a înținut în St.-Pölten o adunare a partidului creștin-social, Völk, văzăvul auto-creștinilor a zis oare-când, că Lueger și partidul creștin n'are ce căuta în St.-Pölten. Acum, când a auzit, că creștinii au să tina aici o adunare, s'a pus și a adunat pe toți aderenții de stradă al „marelui“ partid aliaț, să se opună „demagogul“ Lueger și partidului. Sa pus la cale o demonstrație monstru, s'a agitat în toate speluncile austriace, unde se striga cu gura sărpușii contra îndrăznișrei lui Lueger de a debașa în cuibul semito-liberal din St.-Pölten.

Lăpădatura omenimel botezată partidul aliaț strinsu-s'a dar la gara din numitul oraș să întimpine cu ciomege, pietri și alte argumente liberale socialistice ovrești pe oamenii lui Lueger. Bucuria cazarilor din Pesta și din țeară era doamne mare, și glasuri de mulțumită răsunau de prin redacțiile jijanilor, că Lueger se va spăria și va abzice de St.-Pölten.

Însă mari sunt Doamne minunile tale! Peste zece mil de oameni s'a adunat la St.-Pölten, din Viena și jur, zbierăturile și pietriile aliaților n'au înfricoșat nici partidul creștin nici pe inimousul ei corifeu pe Lueger, ci adunatu-s'a în curtea lui Wohlmayer din St. Pölten și s'a ascultat cu insuflare discursurile rostite, aplaudatul-s'a vorbirea lui Lueger și adusu-s'a sentința de moarte asupra aliaților, cari cu această ocasiune fură scoși din fortăreața cea mai tare ovreiescă. Völk și secundanții lui de

pe străzile și de prin redacțiile ovrești plâng amar și numai îci coleau mai auzi căte o inspirație rituală judaică. Poporul Austriei se scăpa de ovatism.

Din străinătate.

Trustul Oceanului. In sfîrșit marele finanțier american Pierpont Morgan a isbutit să înjurgeze faimosul trust al Oceanului. Unele companii engleze, de pildă compania Cunard Line a rezistat la această fuziune.

Gouvernul englez, pentru a-și păstra și apăra interesele sale naționale, a tratat cu fiecare din cele două grupuri, englez și internațional.

Organele ministeriale din Londra se arată foarte entuziaste; ziarele liberale observă că subvențiunea acordată companiei Cunard va fi dată în paguba comerțului Englez.

Trustul oceanic va purta titlul oficial de compania de marină comercială internațională. Capitalul va fi de 600 de milioane cu un surplus de 375 de milioane de obligații.

Eată situația prezentă a trustului Oceanului și a liniiilor transatlantice britanice:

Societăți exclusiv engleze, subvenționate de guvernul englez: Cunard Line, 18 vase, cu 120.146 tone; Combinată Morgan, vasele cari rămân engleze: White Star Line, 26 de vapoare cu 250.000 tone; Dominion Line, 8 vapoare cu 73.749 tone; Leyland Line, 46 de vapoare cu 292.015 tone.

Societățile americane din combinația Morgan sunt:

American Line, 25 de vapoare cu 184.000 de tone, Atlantic Transport Line, 8 vapoare cu 78.798 tone.

Societățile străine cari au un angajament cu trustul Oceanului:

Norddeutscher Lloyd, 120 de vapoare cu 556.000 tone; Hamburg Amerika Line, 134 de vapoare cu 668.000 de tone; Holland America Lijn, 8 vapoare cu 76.518 tone.

NOUTĂȚI.

ARAD, 16 Octombrie n. 1902.

Până și Unguri văd și recunosc că violența cu care e atacat nou alesul episcop al Aradului de coteria de interese nu este de tolerat. Astfel „Aradi Közlöny“ de azi publică (sub titlul „Glas român despre Mangra“) un articol plin de violență,

pe Xantippe, ca prin domnia ei să se deprindă — la pacință... Să mă deprind și eu?..

Ei domnule, să ierți, eu nu sunt Socrate... Decăt păharul cu venin, ce-l beuse Socrate — mai bucură un păhar de vin!

Eată în fine, ideea! Hai la un păhar de vin... Un păhar de vin: în el să-l îngrop planul zămbelit pe stradă... Salutare dragă păreche tineră!

Un păhar de via!... Stelele ce pornește în sticlă, par că sunt tot atâtea — copile...

Cum saltă de voioase! Splendide, tineri și plini de foc!...

Ridic păharul la buze, să le sărut pe toate!...

Un curent de veselie îmi furnică prin vine!... Si cea dintâie copilă, ce-mi răsare în minte, o îmbrățeșez cu gândul!...

Nu-i cer nimic, ea nu-mi cere nimic!... O ţin la sinul meu... Inc'un păhar!...

E vremea storsului, învăluim deci viu vechi și tare, cu cel nou slab și dulce...

Nu te îmbeti și te indulcăști.

Dulceață e simburele fericirii — ce folos de păharul de argint, de n'ai vin dulce în el...

Un cântec îmi răsună... Atât de simplu și atât de drăgușă:

Bade de când, te am drag,
"Ti-am scris numele pe prag..."

Sau farmecul face deosebire — în rang și în calitate?

Se poate. Căci avul momente, când gândul meu îmbrățea cu drag pe o copilă — de societate înaltă... Era o ființă gingăse, cu un mers ritmic, cu niște ochi plini de lumină, fiecare privire a lor, era o sentință plină de blândete și înțelepciune. Nu o cunoșteam...

Mal târziu îl făcusem cunoștință... Si la căte prostii de ale mele, cu căte poftă ridea!... Era nu-i vorba, aşa zis, crescută, mai inteligentă decât copila cu flori, — dar' mai cu puțin farmec decât copila de pe stradă; cu mai puțină sinceritate decât ea, însă în schimb mai cu multă dibăcie.

Zimbetul măiestrit, oferit fiecărui din societate, numai ca să placă, numai să săibătorească!

O fată tineră cum să naibătorească, — dacă are și parale! Nu-i glumă aceasta, nici impertinentă bărbătească!

Căsătoria — nu de dragul fericirii tale și pe placul tău, ci pe placul societății se face! De nu crezi, încearcă!

Ea pe copila cu flori! Poate te-ar iubi mult decât cuconia — cu inclinare spre migrene și leșinare! Dar ce o zice societatea? Si cine te primește? Si cine e — societatea? Toți prietenii, cari azi-mâne îți pot fi dușmani și toți dușmani, cari azi se numesc prietenii și mulți alții oameni, cari azi nu te cunosc și e bine să nu te

la pe copila modernă cu — sau fără parale... N'are parale? Rămânești calic!... Două cutii frumoase — goale... Are parale?... Tu rămâi și mai calic, căci până acum n'ai avut parale, de acum n'ao să al nici bărbătie, nici linie, nici respect... Ești parafulgerul independentă — femeile tale.

Ei bine dle, d-tă esti un pesimist d-tă esti un mămăligar! Avești poate dreptate...

De și-e dragă fata, te supul capriților și greutățile le întâmpină cu bărbătie!

Lucrul principal: însoară-te!

De aici am pornit, dela părechea tineră din fereastră...

Insoară-te! Ești stăpân și tu. Adam când a fost alungat din paradis, privind prima colibă, ce și-o îngrădi, a fost atât de fericit, văzând că și el are — coliba sa, în colibă are pe — Eva.

Doncă sfârmuri căzute din cer la dispoziția omului: colibă și nevastă. Insoară-te... Să ai și tu!...

Apoi vine Cain și Avel... Caini mulți și Aveli puțini...

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acțiile în
NÄDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acțiile à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire hipotecară, credite pe obligații cu covenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după care institutul plătește contribuția erarială; iar deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 - 66

Direcțiunea.

Telefon n-rul 506.

Telefon n-rul 506.

Apă minerală de „BOHOLT“

analizată de mai mulți profesori universitari și 10 medici din Arad s'a dovedit de leacul cel mai bun în casuri de dureri de stomac, lipsă de sânge și de un apetit neîntrecut. Îl dă vinoului, fară să își schimbe culoarea, un gust foarte bun. Fiind neasemănător de eftin și de efect sigur n'ar trebui să lipsească niciodată pe o masă.

Se căpătă în toate spălerioarele (băcăniile.)

Deposit general: 840 5-30

LANDAU MOR, Strada Boozkó n-rul 9.

La comanda de cel puțin 5 sticle — expediția se face gratuit la casă.

Telefon: 440

Telefon: 440.

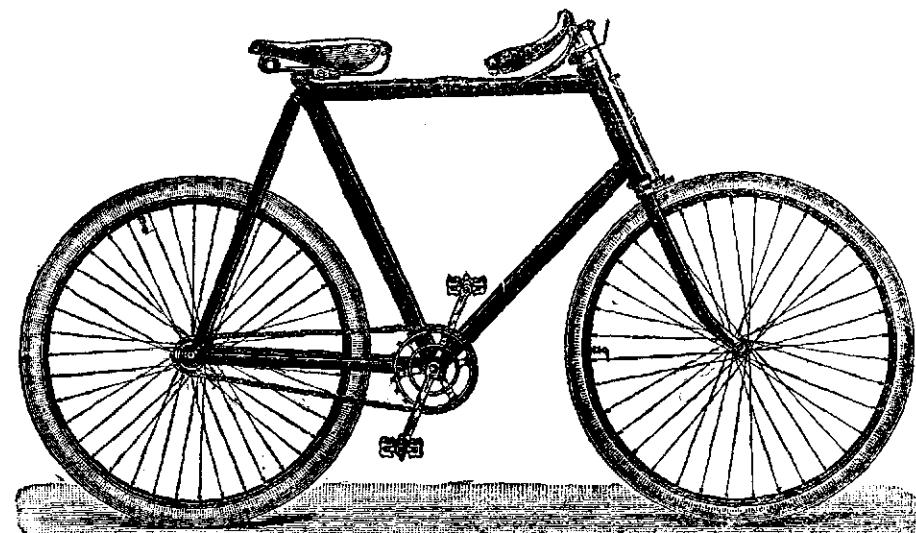
Koch Dániel

ARAD, strada Deák Ferenc nr. 42,
vis-à-vis de hotelul „Crucea-albă“.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

„Puch“.

Primesc în lucrare transformarea totală, emailarea în toate colorile, precum și nickelarea a oricărui bicicletă.

Părți constituitoare de biciclete și mașini de cusut, precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanente se găsesc în magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vând cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se face cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice. **Mare atelier pentru reparatură.**

Comandele din provinție se indeplinesc cu toată punctualitatea.

733 - 27

Cel mai placut și cel mai bun preparat pentru vărsarea părului este

MELANOGENE

de coloare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricătos preparat se pot vărsa în coloare neagră sau brunetă: părul, barba și mustață. — Această coloare e permanentă și nu se poate deosebi de coloarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla niciodată cu săpun niciodată cu apă caldă. E nestricătos și întrebunțarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori căruia păr, în câteva minute, îl dă atât de placuta coloare blondă, aurie, în coloarea inului, cenușie sau de ori-ce coloare dorită, fără ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atenție la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boala de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelui, în contra tusei măgărești, ingreșorii, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunilor grele, a boalei de pept și a astmiei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 - 23

SPIRIT CONTRA REUMEI

(spiritul »Mankós«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumatism, de cangrezi, amortirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de jungluri, paralizii, amorteașa de mușchi și vine, precum și pentru invigorarea pielei etc. La slabire din pricina bătrâneței, precum și la oboselile turistilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

în ARAD.

Telefon 111.

Telefon 111.

Prăvălie de mode

ROSENBLÜH H. și SOȚUL

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și stradei Forray.

Recomandă marele său magazin de mode pentru dame: mătăsuri, pânzături și chifonuri.

Trusouri gata, barcheturi, plăpome și matrațuri, confețiunea noastră proprie.

Cele mai bune fabricate solide, și prețurile cele mai ieftine.

Materie fină pentru reverenzi, cari își conservă coloarea, în Arad numai la noi se află în assortiment bogat.

Executăm confectionarea de

reverenzi, paltoane, pardesiuri, și le pregătim prin binecunoscutele croitor Dragan Adamovici.

Avem în mare assortiment materie și mătăsuri pentru

ornate și praporii bisericești.

Putem prezenta nenumărate scrisori de recunoștință despre reverenziile ce noi le pregătim, precum și despre serviciul nostru bun și inescepțional.

La dorință corespondență și în limba română. George Iankovics, Premier.

Cu distinsă stima:

Rosenblüh H. și soțul.

792 21-25